

Kulturfag

Fagmål for historie, samfundsfag og
livsanskuelse/religion/kristendomskundskab

Historie

Fagets mål:

Forståelsen for fortid, nutid og fremtid er det, der knytter os sammen kulturelt og historisk. Forståelsen for dette er grundlaget for fællesskabet og et vigtigt redskab til at interagere med andre på en ligeværdig vis samt at være medspillere i et demokratisk samfund.

Historie vil udover de fastlagte timer indgå i morgenfortælling, tværgående emner og problemstillinger. Undervisningen vil give mulighed for overblik og fordybelse i historiske temaer og bygge på elevernes evne til indlevelse.

Faget indgår sammen med kristendomskundskab, samfundsfag og filosofi i faget ”kulturfag”, som ligger i udskolingen. Faget indgår også til en vis grad i de årlige projektopgaver.

Vi ønsker, at eleverne gennem historieundervisningen udvikler:

- Evnen til at forstå sig selv som en del af samfundet, som man både påvirkes af og kan påvirke
- Evnen til at placere eget og andres hverdagsliv i et samfundsmæssigt perspektiv
- Lyst og evne til at udvikle personlige værdigrundlag
- Evnen til at analysere, tolke og vurdere samfundsforhold og konflikter
- Lyst og evnen til at videreformidle personlige holdninger og historiske fortællinger
- Evnen til at se sig selv som historie skabte og historie skabende
- Indsigt i menneskers liv og livsvilkår gennem tiderne
- Indsigt i væsentlige historiske begivenheder og samfundsforhold
- Forståelse af udviklingen af dansk kultur i mødet med andre kulturer

Delmål historie 6. klasse

Kendskab til:

- Begivenheder fra Danmarks historie ved at inddrage sagn og historiske personligheder

- Familie, slægt og fællesskaber
- Tidstavle
- Begreberne fortid, nutid og fremtid
- At fremstille modeller og efterligninger af historiske genstande
- Karakteristiske spor og begivenheder i lokalområdet
- Begivenheder der knytter sig til Danmarks og Nordens grænser
- Kende til kulturmøder (under opdagelsesrejser og erobringstogter)
- Livet på landet og i byer i fællesskaber og i samfundet som helhed

Slutmål historie 9. klasse

Undervisningen skal lede frem til at eleven evner at:

- Trække paralleller mellem historiske perioder i Norden, Europa og den øvrige verden
- Kende til begreberne magt og ret i historiske sammenhænge
- Placere historiske emner og temaer i tid og geografisk område
- Kende almindelige betegnelser for tidsepoker og placere dem kronologisk
- Forsøge at rekonstruere historiske genstande og begivenheder
- Kende til udvikling og forandring i Danmark
- Sammenhænge mellem historiske perioder, historiske personligheder og deres betydning
- Give eksempler på indvandring og udvandring
- Kende til de forskellige styreformer gennem tiderne
- Være opmærksomme på kildekritik
- Etablere historiske scenarier i form af drama, rollespil, udstilling og projekt
- Udtrykke egne holdninger til historiske begivenheder og deltage i samtale herom kunne fortælle om udviklings- og forandringsprocesser

Samfundsfag

Fagets mål:

- 1. Eleverne skal i faget samfundsfag opnå viden og færdigheder, så de kan tage reflekteret stilling til samfundet og dets udvikling. Eleverne skal opnå kompetencer til aktiv deltagelse i et demokratisk samfund.*
- 2. Eleverne skal opnå forudsætninger for udvikling af kritisk tænkning og et værdigrundlag, så de kan deltage kvalificeret og engageret i samfundet. Eleverne skal opnå forståelse af, hvordan mennesker både påvirkes af og kan påvirke samfundet, og de skal kunne forstå hverdagslivet i et samfundsmæssigt perspektiv.*
- 3. Eleverne skal forholde sig til demokratiske grundværdier og spilleregler med henblik på deres egen deltagelse i samfundet.*

Faget samfundsfag er et obligatorisk fag i skolen fra 8.-9. klasse. Undervisningen strækker sig over ét trinforløb.

Samfundsfagets formål er at udvikle elevernes kompetence til aktiv deltagelse i et demokratisk samfund.

I samfundsfag skal eleverne udvikle kompetencer til udvikling af kritisk tænkning og deres eget værdigrundlag.

Samfundsfag er opdelt i fire kompetenceområder; *politik, økonomi, sociale og kulturelle forhold* samt samfundsfaglige metoder. Det er målet, at eleverne kan anskue problemstillinger ud fra politiske, økonomiske og sociologiske perspektiver, samt at de beskrevne metoder anvendes på tværs af fagets områder.

Undervisningen tilrettelægges med udgangspunkt i kompetenceområderne og under hensyntagen til de tværgående temaer. Læseplanen beskriver undervisningens progression i fagets trinforløb og danner grundlag for en helhedsorienteret undervisning.

Det er væsentligt, at der i det enkelte undervisningsforløb arbejdes med flere færdigheds- og vidensmål på tværs af kompetenceområderne. Det skal endvidere tilstræbes, at undervisningen tilrettelægges, så den vekselvirker mellem den enkeltfaglige fordybelse og det tværfaglige arbejde.

Faget indgår sammen med kristendomskundskab, historie og filosofi i faget ”kulturfag”, som ligger i udskolingen. Faget indgår også til en vis grad i de årlige projektopgaver.

Sproglig udvikling

I alle fagets kompetenceområder er elevernes forståelse for og anvendelse af fagets begreber helt centrale for elevernes læringsudbytte. Derfor skal der i alle områder arbejdes med elevernes begrebsforståelse, hvilket kræver, at både de og læreren er bevidste om de faglige begrebers sammenhæng med før faglige begreber, om forskellige teksttypers særlige karakteristika og forskellige strategier i forbindelse med faglig læsning.

Ordkendskab

Det er væsentligt, at eleverne bliver fortrolige med sproget i samfundsfag, som det kommer til udtryk i skrift og tale. Sproget baserer sig ofte på overordnede faglige begreber, der knytter an til kompetenceområderne. Samfundsfaglig tekst og tale anvender forskellige virkemidler afhængig af kommunikationens formål. En politisk tale kan fx have til formål at overbevise andre om et politisk tiltag, hvor en organisations kampagne har til formål at informere.

Eleverne skal lære fagets centrale begreber at kende med henblik på selv at kunne anvende dem i arbejdet med fagets områder. Eleverne skal lære at analysere og tolke samfundsfaglig tekst og tale, således at de kan forholde sig til sprogets virkemidler og formål. I forbindelse med undersøgelser, som eleverne foretager, er det vigtigt, at der arbejdes med sproglige formuleringer i faget. Det gælder også i forbindelse med mundtlige situationer i klassen, fx klasses Diskussioner.

Teksters formål og struktur

I samfundsfag arbejdes med et bredt udvalg af tekster, fx artikler, lovttekster, uddrag af partiers og organisationers informationsmaterialer, breve, sangtekster og baggrundstekster. Foruden tekster arbejdes der med andre materialer og udtryksformer, fx dokumentarfilm, pressefoto, grafer og statistikker, film, computerspil og musik.

It og medier

I samfundsfag betyder det fx, at eleverne er kritiske undersøgere af faglige kilder, analyserende modtagere af fx politiske budskaber, anvender digitale medier til at kommunikere egne budskaber samt bruger digitale medier til at deltage i en demokratisk debat.

Digitale og andre medier anvendes i alle fagets områder. Eleverne skal kunne søge faglig relevant viden og information kritisk, de skal kunne anvende digitale medier i deres arbejde individuelt og i samarbejdsprocesser, og de skal kunne anvende relevante medier til formidling og kommunikation. Dette kommer særligt til udtryk under det kompetenceområde, der hedder samfundsfaglige metoder, hvor eleverne skal formidle resultater af undersøgelser bl.a. igennem digitale medier og søge digitale kilder. Eleverne skal

under kompetenceområdet kaldet politik diskutere medier som platform for politisk deltagelse samt aktørers brug af medier til at påvirke den politiske dagsorden.

Innovation og entreprenørskab

Der er fokus på handling, omverdensforståelse og stillingtagen i alle fagets områder, idet eleverne skal tage stilling til udviklingsmuligheder og problemstillinger på baggrund af en forståelse af samfundsudviklingen i en globaliseret verden.

Der fokuseres på sammenhængen mellem innovation, bæredygtighed og økonomisk vækst i kompetenceområdet økonomi.

Der kan arbejdes med innovative arbejdsprocesser på tværs af kompetenceområderne, hvor eleverne i samarbejde kan undersøge og finde løsningsforslag til samfundsmæssige problemstillinger.

Samfundsfagets formål er at udvikle elevernes kompetence til aktiv deltagelse i et demokratisk samfund. I samfundsfag skal eleverne udvikle kompetencer til udvikling af kritisk tænkning og deres eget værdigrundlag.

Slutmål for 9 klasse

Politik

Eleven kan tage stilling til politiske problemstillinger lokalt og globalt og komme med forslag til handlinger

Økonomi

Eleven kan tage stilling til økonomiske problemstillinger og handle i forhold til egen økonomi og samfundsøkonomien

Sociale og kulturelle forhold

Eleven kan tage stilling til og handle i forhold til sociale og kulturelle sammenhænge og problemstillinger

Samfundsfaglige metoder

Eleven kan anvende samfundsfaglige metoder

Kristendom/livsanskuelse/kristendomskundskab

Slutmål

Kristendommen og i det hele taget religion/livsanskuelse har en stor betydning for det samfund, vi har i dag. Kristendommens, filosofi og andre religionernes indflydelse på almindelige folks daglige liv, hvad enten man er troende eller ej, er markant.

Det er derfor vigtigt, at børnene lærer om dels om religionernes betydning, dels deres opståen, udbredelse og betydning som magtfaktor gennem historien og som kulturdannende faktor

Derudover er det en vigtig del af den almene kulturelle dannelse, at man kender sin historie/sit lands historie, hvor under kristendommen er en vigtig brik. Når man ser f. eks. film eller læser bøger, er det ofte stof fra det religiøse univers, der ligger bagved. Dette gælder i høj grad - også børne- og ungefilm. Forståelsen for kunst og kultur, og dermed muligheden for at agere som borger i samfundet er dermed tæt forbundet med viden om religionernes billeder, historier og myter.

Delmål for 4.- 6. kl.

Faget vil være en blanding af fortælling fra læreren, børnenes fortælling af huskede historier, læsning undervisningsmaterialer og i biblen, herunder træning i at kunne finde rundt i biblen.

- Fortællinger fra NT
- Fortællinger fra GT
- Kendskab til Jesus som historisk og religiøs person og Jesu lignelser
- Lidelseshistorien
- Myter og historier i Kristendom og andre religioner
- Symbolbetydning
- Skabelsesberetninger
- Den tidlige kristendom
- Reformationen og Luther
- Etik og filosofi

Slutmål 7. - 9. kl.

Faget vil være en blanding af fortælling af læreren, visuelle og skriftlige oplæg til samtale og diskussion. Børnene skal kunne forholde sig perspektiverende og reflekterende til emnerne.

Faget indgår sammen med historie, samfundsfag og filosofi i faget ”kulturfag”, som ligger i udskolingen.

Faget indgår også til en vis grad i de årlige projektopgaver.

- Kendskab til andre religioner: Buddhisme, hinduisme, islam, jødedom osv.
- Kendskab til andre kristne retninger f.eks. katolicisme
- Kristendommens start og udbredelse
- Kristendommen og Danmark
- Filosofiens historie fra den spæde start omkring 600 f.v.t.
- Store filosofiske tænkere som f.eks. Kirkegård, Nietzsche, Løgstrup...
- Nye religiøse bevægelser
- Naturfolks religion, f.eks. nordamerikanske indianere, inuitter, aborigians...
- Skabelsesberetninger
- Temaarbejde – f.eks. Frihed og ansvar, Rent og urent og Menneske og samfund